

Jméno a příjmení: _____

- ① Zatrhněte v níže uvedených otázkách správné varianty (není-li uvedeno jinak, je správná pouze jedna varianta), v případě otevřených otázek odpovězte velmi stručně (v rámci vymezeného prostoru). Pokud není uvedeno jinak, za každou správně zodpovězenou otázku získáte dva body. Celkově můžete získat max. 100 bodů, k úspěšnému absolvování musíte získat minimálně 60 bodů.
-

1. Vyjádřete vztah mezi následující dvojicí pojmů: *pedagogika volného času, výchova ve volném čase* (3 body):

2. Na příkladu vysvětlíte, z jakých důvodů (v čem) je obtížná aplikace poznatků pedagogické teorie v praxi. Ve své odpovědi použijte pojem *determinanty* nebo *faktory* (4 body):

3. Které otázky zkoumá normativní pojetí pedagogiky (na rozdíl od pojetí explanativního)? Vyberte všechny platné odpovědi (3 body):
 - a. Jaká by měla být dobrá výchova?
 - b. Jaká je edukační realita?
 - c. Jak by měly vypadat edukační procesy ve školní družině?
 - d. Jaké edukační procesy probíhají ve školní družině?

4. Co je to „odborný pojem“ (termín)? V čem se odborné pojmy liší od běžných slov? (3 body)

5. Na příkladu vysvětlíte vztah mezi pojmy *praxe, výzkum a teorie*. (4 body)

6. Věta: „Je to teorie, jež se zabývá vskutku jen mechanismem vzdělávání, bez ohledu na ideovou dimenzi.“ charakterizuje:
- a. obecnou didaktiku
 - b. pedagogickou antropologii
 - c. pedeutologii
 - d. technologii vzdělávání
7. Vyberte, kterou dvojici označení pedagogických disciplín můžeme považovat za synonymní:
- a. dějiny pedagogiky, dějiny školství
 - b. obecná pedagogika, obecná didaktika
 - c. teorie řízení školství, školský management
 - d. teorie řízení školství, vzdělávací politika
8. V observačním výzkumu je hlavní použitou metodou:
- a. dotazování
 - b. experiment
 - c. pozorování
 - d. škálování
9. Jmenujte tři instituce nebo databáze (české nebo zahraniční) důležité pro pedagogický výzkum (3 body):
- -
 -
10. Níže uvedeným pojmům přiřadte odpovídající protipóly (5 bodů):
___ exaktní	A. absolutní
___ laický	B. aplikovaný
___ racionální	C. empirický
___ relativní	D. objektivní
___ subjektivní	E. odborný
___ základní	F. přibližný
11. *Verifikace a falzifikace* jsou:
- a. metody sběru dat v pedagogickém výzkumu
 - b. postupy, jejichž cílem je vyvrácení testované hypotézy
 - c. výzkumné nástroje v pedagogickém výzkumu
 - d. způsoby ověřování hypotéz
12. Spojte, co k sobě patří, tj. na linky vepište příslušná písmena (3 body):
___ August Comte	A. filozof, matematik, přírodovědec, autor výroku „cogito ergo sum“
___ Francis Bacon	B. filozof, jeden z „otců vědecké revoluce“, mj. představil metodu indukce
___ René Descartes	C. formuloval zásady pozitivistické metodologie
___ Thomas S. Kuhn	D. mj. autor pojmu „paradigma“
13. Které z níže uvedených periodik není považováno za časopis odborný (vědecký), ale spíše populárně-naučný (praktický)?
- a. Speciální pedagogika
 - b. Moderní vyučování
 - c. Pedagogická orientace
 - d. Pedagogika

14. Definujte následující dvojici pojmů tak, abyste je od sebe vzájemně odlišili - *vzdělávání, vzdělání* (4 body):
15. Synonymem slova *evaluace* je:
- financování
 - hodnocení
 - podpora
 - rozhodování
16. Vnější prostředí
- je jedním z typů neintencionálních edukačních procesů.
 - můžeme ve vztahu k edukačním procesům považovat za jednu ze vstupních determinant.
 - ovlivňuje edukační procesy pouze do té míry, do jaké to dotyčná výchovně-vzdělávací instituce připustí.
 - ovlivňuje edukační procesy pouze za výjimečných okolností, jako jsou např. přírodní katastrofy.
17. Které aspekty edukačních procesů zkoumá moderní pedagogika?
- kontext (prostředí) a vstupní determinanty
 - průběh
 - výsledky a efekty
 - zkoumá všechny výše uvedené aspekty
18. Pokud dítě cvičí hru na hudební nástroj, aniž by je k tomu někdo vedl, jedná se o učení:
- bezděčné (náhodné, spontánní)
 - řízené
 - záměrné (intencionální, neřízené)
 - žádná z výše uvedených variant neplatí
19. Předpoklad, že osvojení nějakého souboru poznatků či dovedností je teoreticky možné u všech žáků, mají-li k tomu vhodné podmínky (způsob vyučování optimálně přizpůsobený subjektu a takové množství času, které subjekt k učení potřebuje), je základem tzv.
- teorie *Cognitive learning*
 - teorie *Efficient teaching*
 - teorie *Mastery learning*
 - teorie zóny nejbližšího vývoje
20. Bernsteinova teorie jazykového deficitu upozorňuje na skutečnost, že:
- míra rozvoje komunikativní kompetence žáků je přímo úměrná úrovni komunikativní kompetence pedagoga
 - pedagogové dostatečně nedbají na spisovnost projevu, a brzdí tak rozvoj komunikativní kompetence žáků
 - školní úspěšnost žáka může souviset s rozdíly v užívání jazyka v závislosti na příslušnosti k určité sociální třídě
 - žáci, kteří málo komunikují se svými vrstevníky, se častěji stávají oběťmi šikany
21. Pojem *koedukace* označuje:
- oddělené vzdělávání chlapců a dívek
 - společné vzdělávání chlapců a dívek
 - vzdělávání dívek ve speciálních institucích internátního typu
 - vzdělávání chlapců ve speciálních institucích internátního typu

22. Spojte, co k sobě patří (3 body):

___ Arthur Jensen	A. autor teorie kognitivního vývoje dětí, zastánce konstruktivistického modelu pozná(vá)ní
___ Benjamin S. Bloom	B. autor teorie <i>mastery learning</i> a <i>taxonomie vzdělávacích cílů</i>
___ Howard Gardner	C. autor teorie rozmanitých (mnohačetných) inteligencí
___ Jean Piaget	D. psycholog zabývající se mj. psychologií inteligence, v diskuzi o faktorech determinujících inteligenci zastává pozici genetické determinace

23. Stručně popište, jakým problémem se zabývá *teorie kauzálních atribucí* (4 body):

24. Vyjmenujte čtyři kategorie pedagogických pracovníků vymezených podle zákona 563/2004 Sb. (zákon jich uvádí celkem 10) (4 body):

-
-
-
-

25. Definujte pojmy *edukátor* a *pedagogický pracovník* (dle příslušného legislativního vymezení) tak, abyste je vzájemně odlišili (4 body):

26. Přiřadte ke každému edukačnímu konstruktu příslušnou formu existence kurikula, kterou reprezentuje: E=efektová, K=koncepční, P=projektová, Real=realizační, Rez=rezultátová (6 bodů):

- ___ dokumenty školské politiky
- ___ konkurenceschopnost ekonomiky v oblasti IT
- ___ nová praktická dovednost, kterou žák zvládl
- ___ osvojené učivo
- ___ RVP
- ___ vyučovací hodina, která probíhá v konkrétní třídě

27. *Komplexní systém řízení obsahu školního vzdělávání na úrovni daného státu* označujeme jako:

- a. cílový standard
- b. evaluační standard
- c. kmenové učivo
- d. národní kurikulum

28. V kontextu RVP ZV definujte pojem *klíčové kompetence* (4 body):

29. ISCED je:
- Evropská směrnice pro základní vzdělávání
 - Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání
 - Mezinárodní výbor pro srovnávací pedagogiku
 - Stály výbor OSN pro vzdělávání
30. Vyššímu sekundárnímu stupni v rámci klasifikace ISCED 2011 odpovídá:
- druhý stupeň ZŠ
 - vyšší ročníky víceletých gymnázií
 - vyšší odborná škola
 - magisterský studijní program
31. Zkušenosti, poznatky či dovednosti, které žák živelně získává nad rámec či mimo rámec intencionálního vyučování, označujeme pojmem:
- formální kurikulum
 - neformální kurikulum
 - nulové kurikulum
 - skryté kurikulum
32. Personalizační funkce školy spočívá v:
- povinnosti zajistit kvalifikovaný pedagogický personál v souladu se zákonem 563/2004 Sb.
 - rozvíjení osobnosti žáka
 - přípravě žáka pro uplatnění na trhu práce
 - integraci žáků s různým stupněm postižení
33. Vyberte platné tvrzení:
- efekty edukačních procesů se dostavují bezprostředně, výsledky jsou dlouhodobější
 - výsledky edukačních procesů se dostavují bezprostředně, efekty jsou dlouhodobější
 - výzkumné zjišťování vzdělávacích výsledků je obtížnější než zjišťování vzdělávacích efektů
 - žádné z výše uvedených tvrzení neplatí
34. Efektivnost edukace je definována jako maximalizace všech výstupů edukace ve vztahu k:
- efektům
 - nákladům
 - výsledkům
 - ziskům
35. Existence pojmu „efektivita“ v pedagogické teorii je dokladem toho, že pedagogiku mj. ovlivňuje teorie:
- behaviorismu
 - konstruktivismu
 - kurikula
 - managementu

36. K označení vzdělávacích koncepcí přiřaďte odpovídající hodnoty a cíle (4 body):

___ akademické	A. efektivita, konkurenceschopnost, zaměstnatelnost
___ esencialistické / perenialistické	B. kulturní dědictví, kulturní gramotnost, tradice, nadčasovost
___ funkcionálně-materialistické / technologické	C. morální a duchovní hodnoty
___ personalistické / progresivistické	D. rozvoj osobnosti, individuálního potenciálu, schopností, zájmů
___ postpedagogické / antipedagogické	E. rozvoj vědních oborů, poznání, racionalita, objektivita
___ sociálně-funkcionalistické	F. socializace, potřeby společnosti
___ sociálně-kritické	G. svoboda, individuální odpovědnost, překonání tradiční výchovy
___ spiritualistické / idealistické	H. změna společenského uspořádání, sociální spravedlnost

37. Charakterizujte stručně spiritualistické koncepce výchovy a vzdělávání (4 body):

- hodnoty, na kterých staví / cíle, o které usiluje:
- dnešní význam (aktuálnost, rozšířenost, patří mezi hlavní, okrajové,...?):
- příklad konkrétní podoby (kde je možné se s touto koncepcí v praxi setkat):

38. Na pedagogickém příkladu vysvětlíte, jak souvisejí hodnoty a cíle. (3 body)

39. V čem jsou si blízké a v čem se odlišují personalistické a postpedagogické koncepce vzdělávání? (4 body)

40. Uveďte název dokumentu státní vzdělávací politiky, který aktuálně v ČR v nejobecnější rovině vymezuje cíle edukace:

Pozn.: Test v rámci novější verze předmětu (KPD/UPE, KUPE, 5 kreditů zahrnuje všechna výše uvedená témata. Posledních pět ukázkových otázek se vztahuje k tématu, které není součástí starší verze předmětu (KPD/KÚP, 4 kredity) a v testu pro tento předmět zahrnuto nebude. (Proto také součet max. počtu bodů v tomto ukázkovém testu není roven 100 – test ukazuje reprezentativní příklady otázek, nikoli přesnou verzi testu.)